

openbare basisschool
PORTLAND

Anti-Pest Protocol

April 2026

1. Inleiding

"Alle mensen verschillen onderling, qua uiterlijk, qua persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten. Ieder mens heeft het recht om, ongeacht zijn uiterlijk, persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten, 'zichzelf' te kunnen zijn, en als zodanig te worden gerespecteerd door zijn medemensen."

Een positief en veilig pedagogisch klimaat vormt de basis voor goede leerresultaten en een gezonde ontwikkeling van kinderen. Openbare Basisschool Portland streeft naar een omgeving waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen, zich veilig voelen en met respect met elkaar omgaan. Pesten is hierin onacceptabel. In dit anti-pestprotocol beschrijven wij hoe wij pestgedrag voorkomen, signaleren en aanpakken. Deze aanpak is onderdeel van onze sociaal-emotionele leerlijn, waarbij wij werken met de methode Klassenkracht om sociaal gedrag te versterken en pestproblematiek te voorkomen.

2. Doelstelling

Het anti-pestprotocol heeft als doel:

- Het voorkomen en terugdringen van pestgedrag binnen de school.
- Het bieden van een duidelijke, consequente aanpak bij pestincidenten.
- Het bevorderen van een sociaal veilig leerklimaat voor alle leerlingen.
- Het versterken van sociale vaardigheden en weerbaarheid van leerlingen.

3. Visie op sociale veiligheid

Wij gaan uit van een positieve benadering: door het bevorderen van gewenst gedrag en het actief ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden, voorkomen wij veel pestgedrag. De school streeft naar een cultuur waarin leerlingen leren omgaan met verschillen, conflicten op respectvolle wijze oplossen en waarin iedereen zich gezien en gehoord voelt. Dit gebeurt niet alleen in de wekelijkse lessen, maar juist ook op de momenten tussendoor.

Wij hebben een ervaren en deskundige anti-pestcoördinator (Christa Horsman) op school. Zij stelt zich elk jaar opnieuw voor aan alle groepen en legt aan de kinderen uit waar zij voor is en hoe ze benaderd kan worden. Een anti-pestcoördinator is iemand die op school beleid maakt en acties onderneemt om pesten te voorkomen en aan te pakken (e.g. fungeert als bemiddelaar bij conflictsituaties).

4. Preventieve werkwijze - inzet van Klassenkracht

De school werkt structureel aan preventie van pesten via de methode Klassenkracht. Deze methode is gericht op sociaal-emotioneel leren. Preventieve maatregelen binnen onze school omvatten:

- **Structurele lessen Klassenkracht:** wekelijks in alle groepen, met aandacht voor zelfvertrouwen, groepsvorming, empathie, weerbaarheid en respect.
- **Conflictenweek:** twee keer per jaar staat het effectief voorkomen en oplossen van conflicten centraal in de hele school.
- **Modelgedrag leerkrachten:** leerkrachten geven het goede voorbeeld in communicatie en samenwerking.
- **Digitale veiligheid:** aandacht voor gedrag en omgangsvormen op sociale media en digitale platforms.
- **Aandacht voor groepsvorming:** in de zogeheten Gouden Weken aan het begin van het schooljaar en na vakanties. Daarnaast wordt aan het begin van het schooljaar een groepsmissie met de klas opgesteld. Hier horen onder andere zogeheten bouwstenen en T-kaarten bij. Er wordt gedurende het hele schooljaar verwezen naar deze onderdelen en halfjaarlijks aangepast aan behoeften en wensen van de groep.

Hieronder wordt een voorbeeld van een groepsmissie getoond:

5. Signalering van pestgedrag

Leerkrachten, leerlingen en ouders worden alert gemaakt op signalen van pestgedrag. Signalen kunnen zijn:

- Sociale uitsluiting of isolatie van leerlingen.
- Herhaaldelijk schelden, dreigen of belachelijk maken.
- Lichamelijk geweld of dreiging met geweld.
- Verlies van zelfvertrouwen of schoolweigering.

Het sociogram en de Leerling in Beeld-vragenlijst zijn instrumenten die twee keer per jaar (oktober/november en maart/april) worden ingezet voor signalering. Deze vragenlijst wordt ingevuld door de leerkracht en vanaf groep 5, ook door de leerlingen zelf. De vragen richten zich op het sociaal-emotionele welzijn en de beleving van pesten. De resultaten worden geanalyseerd en een passend plan wordt opgesteld om in de klassen uit te voeren. Pestgedrag kan zowel fysiek, verbaal als digitaal plaatsvinden. Het is belangrijk dat elk signaal serieus genomen wordt.

6. Signalering van cyberpesten

Leerkrachten, leerlingen en ouders worden alert gemaakt op signalen van cyberpesten. Signalen kunnen zijn:

- Kwetsende berichten of reacties via sociale media of chatapps.
- Het buitensluiten van leerlingen in online groepen.
- Het verspreiden van foto's, filmpjes of roddels zonder toestemming.
- Anonieme berichten of nepaccounts die gericht zijn op het kwetsen van een leerling.

Cyberpesten vindt plaats via digitale middelen en kan ook buiten schooltijd doorgaan, maar heeft vaak invloed op het welbevinden van leerlingen op school. Het is belangrijk dat elk signaal serieus wordt genomen.

OBS Portland ziet het als haar verantwoordelijkheid om leerlingen bewust te maken van zowel de kansen als de risico's van sociale media. Binnen de school wordt hier aandacht aan besteed, onder andere via de methode Klassenkracht, het programma van Bureau Halt in groep 7 en lesmateriaal over veilig internetgebruik. De gedragsregels die binnen school gelden, gelden ook online: respectvol omgaan met elkaar staat altijd centraal.

Wanneer cyberpesten wordt gesignaleerd, wordt in eerste instantie advies gegeven, zoals het blokkeren van de betrokken persoon en het bespreekbaar maken van het probleem. Indien nodig volgt een gesprek op school met de betrokken leerlingen en kan er klassikaal aandacht worden besteed aan de gevolgen van cyberpesten. Wanneer het probleem aanhoudt, worden ouders betrokken en gezamenlijk gezocht naar een passende oplossing. De school volgt hierbij onderstaand stappenplan en blijft monitoren of het pestgedrag stopt.

7. Meldprocedure

Pesten kan door zowel leerlingen, ouders als medewerkers worden gemeld bij:

- De groepsleerkracht
- De anti-pestcoördinator (APC)
- De intern begeleider of directeur

Meldingen kunnen mondeling of schriftelijk worden ingediend. Indien gewenst, kan een melding vertrouwelijk bij de APC of anoniem worden gedaan.

8. Stappenplan bij constatering van pestgedrag

Wanneer sprake is van (vermoedens van) pestgedrag, hanteert de school het volgende stappenplan:

Stap 1: Signalering en registratie

- De groepsleerkracht registreert het incident en bespreekt dit met de anti-pestcoördinator (indien nodig)

Stap 2: Gesprekken met betrokkenen

- Er vinden gesprekken plaats met zowel de gepeste leerling als de pester(s). Hierbij is ruimte voor het verhaal van alle betrokkenen.

Stap 3: Oudergesprekken

- De ouders/verzorgers van zowel het slachtoffer als de dader worden geïnformeerd en betrokken bij de aanpak.

Stap 4: Herstelgericht werken

- Waar mogelijk vindt een herstelgesprek plaats, onder begeleiding van de anti-pestcoördinator. Er worden duidelijke afspraken gemaakt.

Stap 5: Monitoring en begeleiding

- De situatie wordt actief gevolgd. Afhankelijk van de ernst kan extra begeleiding worden ingezet, eventueel via de intern begeleider of externe deskundigen.

Stap 6: Escalatie (indien nodig)

- Bij herhaald of ernstig pestgedrag kan de school overgaan tot sancties volgens het gedragsprotocol (zie Bijlage). In uiterste gevallen wordt het schoolbestuur betrokken.

9. Rollen en verantwoordelijkheden

- **Directie:** eindverantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid en het toezicht op de uitvoering.
- **Intern begeleider:** bewaakt de zorgstructuur, adviseert het team en begeleidt de leerlingenzorg.
- **Leerkrachten:** signaleren, handelen volgens protocol en voeren gesprekken.
- **Anti-pestcoördinator:** is aanspreekpunt voor pestproblematiek en bewaakt preventieve acties.
- **Leerlingen:** worden gestimuleerd elkaar te steunen, signalen te melden en verantwoordelijkheid te nemen.
- **Ouders/verzorgers:** zijn partners in de aanpak en worden actief betrokken bij het signaleren en oplossen van problemen.

10. Nazorg

Wanneer pestgedrag is vastgesteld en aangepakt, blijft de school alert. De groepsleerkracht onderhoudt contact met alle betrokkenen en er wordt periodiek geëvalueerd of de gemaakte afspraken worden nagekomen. Indien nodig worden maatregelen bijgesteld of verlengd.

11. Evaluatie en bijstelling

Dit protocol wordt jaarlijks geëvalueerd binnen het team. Het protocol wordt indien nodig aangepast op basis van nieuwe inzichten, evaluaties of veranderende omstandigheden. Er wordt gekeken naar:

- Het aantal meldingen.
- De effectiviteit van de aanpak.
- De ervaringen van leerlingen, ouders en leerkrachten.

12. Bijlage

☰ stroomschema gedrag onderbouw

☰ stroomschema gedrag midden/bovenbouw

☰ stroomschema gedrag ouders

☰ Pedagogisch handelen